

Minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Peters) aan hoge commissaris te Djakarta (Lamping), 7 juli 1951

Mede namens Stikker.

Naar mij voorkomt zijn er tekenen, die wijzen op toenemende verzwakking positie Sukiman-Regering onder meer tot uiting komende in Aneta interview van Sjafruddin d.d. 30 Juni en daarop gretig gevolgde scherpe critiek tegen de Indonesische Regering in aantal hoofdartikelen in de Indonesische bladen als Pedoman, Kengoo en Abadi (Masjumi).

Meermalen reeds werd terugkeer van Hatta bepleit, hetgeen ook thans weer het geval is. Het heeft er schijn van dat deze ernstige aanvallen, ook naar aanleiding van de benoeming van Gouverneurs op Celebes en West-Java en Burgemeester Djakarta, door Masjumi worden geleid.

Al moge de positie Sukiman Kabinet zwak zijn en wijst hevige critiek op mogelijk acuut stadium, zo kan ook zwak kabinet nog wel langere tijd labiel bestaan danken aan elkander tegenstrevende politieke krachten in den lande. Inmiddels mag, naar mij voorkomt, het belang van de door Masjumi gelanceerde aanvallen niet onderschat worden ook met het oog op wellicht mogelijk retour van personen als Hatta, Rum, Sjafruddin en ander figuren van erkend gezag, die blijk gaven onder moeilijke omstandigheden met Nederland redelijk te willen samenwerken.

Het is tegen deze achtergrond dat ik nogmaals aandacht vestig op de inhoud van mijn 77, inzonderheid voor wat betreft de daarin vermelde strekking van mijn begrotingsrede op het punt van eventuele herziening van de Unie en RTC en in dat verband van eventuele overkomst van Supomo. Er schijnt alleszins aanleiding voor uiterste voorzichtigheid en verdragend procederen zonder evenwel het lopende contact af te breken, doch ook om te voorkomen dat de Sukiman Regering als wier afgezant Supomo hier zou komen, op het binnenlandse front ten koste van Nederlandse positie goodwill boekt, indien haar nog slechts een kort bestaan zou zijn beschoren. In ieder geval zouden wij de indruk moeten vermijden, dat wij tegenover deze betrekkelijk zwakke combinatie bereid zijn tot een tegemoetkomendheid, welke een eventueel Kabinet met wellicht figuren als Hatta, Rum e.d. moreel zou dwingen in zijn eisen niet achter te blijven bij Kabinet Sukiman. Vanzelfsprekend bestaat de mogelijkheid dat een verder op links georiënteerd kabinet Sukiman Regering zou gaan vervangen. Ook in dit geval echter zou met op uitstel der besprekingen gerichte tactiek onzerzijds niets verloren en hoogstens tijd gewonnen kunnen zijn.

In verband met vorenstaande ontvang ik gaarne Uw visie op meer recente ontwikkeling rond positie huidige Indonesische Regering alsmede omtrent vorenontwikkelde gedachtengang.